

EUROOPA LIIDU
KOHUS

AASTAARUANNE **2015** AASTAÜLEVAADE

AASTAARUANNE **2015**
AASTAÜLEVAADE

EUROOPA LIIDU KOHUS

EUROOPA KOHUS
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TEL +352 4303-1

ÜLDKOHUS
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TEL +352 4303-1

AVALIKU TEENISTUSE
KOHUS
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TEL +352 4303-1

Euroopa Kohus internetis: <http://www.curia.europa.eu>

Allikale viitamise korral on reprodutseerimine lubatud. Fotosid võib reprodutseerida ainult seoses käesoleva trükisega. Kõikidel muudel juhtudel tuleb taotleda luba Euroopa Liidu Kohtult.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

Print ISBN 978-92-829-2096-1 ISSN 2467-1304 doi:10.2862/146848 QD-AQ-16-001-ET-C
PDF ISBN 978-92-829-2088-6 ISSN 2467-1533 doi:10.2862/514482 QD-AQ-16-001-ET-N

© Euroopa Liit, 2016

Printed in Belgium

TRÜKITUD KLOORITA PLEEGITATUD PAPERILE (ECF)

SISUKORD

Presidendi eessõna	5
1. Pilguheit 2015. aastale	6
A. Aasta piltides	7
B. Aasta numbrites	14
2. Kohtutegevus	16
A. Tagasivaade aasta olulisimatele kohtuotsustele	17
B. Kohtutegevuse võtmenäitajad	26
3. Avatuse ja mõttevahetuste aasta	32
A. Olulised sündmused	33
B. Võtmenäitajad	35
4. Õigusemõistmise huve teeniv haldus	38
A. Tõhus, modernne ja mitmekeelne haldus	39
B. Arvud ja projektid	42
5. Pilk tulevikku: kohtusüsteemi reform	48
6. Institutsiooni tegevuse jälgimine	50

PRESIDENDI EESSÕNA

Esimest korda sisaldab Euroopa Liidu Kohtu aastaaruanne osa „Aastaülevaade“, mis on mõeldud kõigile liidu kodanikele, keda huvitavad selle institutsiooni ülesanded ja toimimine. Ülevaade, milles on kokkuvõtlikult kirjeldatud lõppenud aastal toimunud tegevust, võimaldab lugejal tutvuda olulise rolliga, mis Euroopa Liidu Kohtul on mitte ainult liidu õiguse tõlgendamisel, vaid ka Euroopa institutsioonide ansamblis.

Järgnevatel lehekülgedel soovitakse selgelt ja kokkuvõtlikult tutvustada 2015. aastal tehtud olulisimaid kohtulahendeid ja selgitada nende mõju liidu kodanike igapäevaelule.

Samuti on esile toodud kõige märkimisväärsed sündmused institutsioonis ning need annavad tunnistust Euroopa Liidu Kohtu peetavast dialoogist ja mõttevahetusest liikmesriikide kohtute, juristide ja kodanikega. Lõpuks on ülevaates võtmenäitajate, statistika ja graafikute esitamisega antud lugejatele võimalus tutvuda institutsiooni toimimisega ja haldusaparaadiga, millele institutsioon tugineb Euroopa õigusemõistmise huve teenivate ülesannete täitmisel.

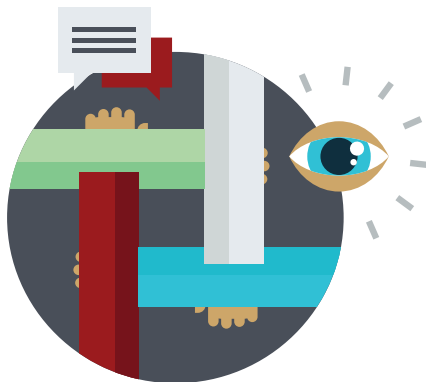
Loodan, et see liidu 23 ametlikus keeles kättesaadav uus trükis võimaldab igaühel aasta-aastalt paremini tunda institutsiooni, mis juba enam kui kuue aastakümne vältel on taganud õigusriigi põhimõtete järgimise Euroopa Liidus.

Head lugemist!

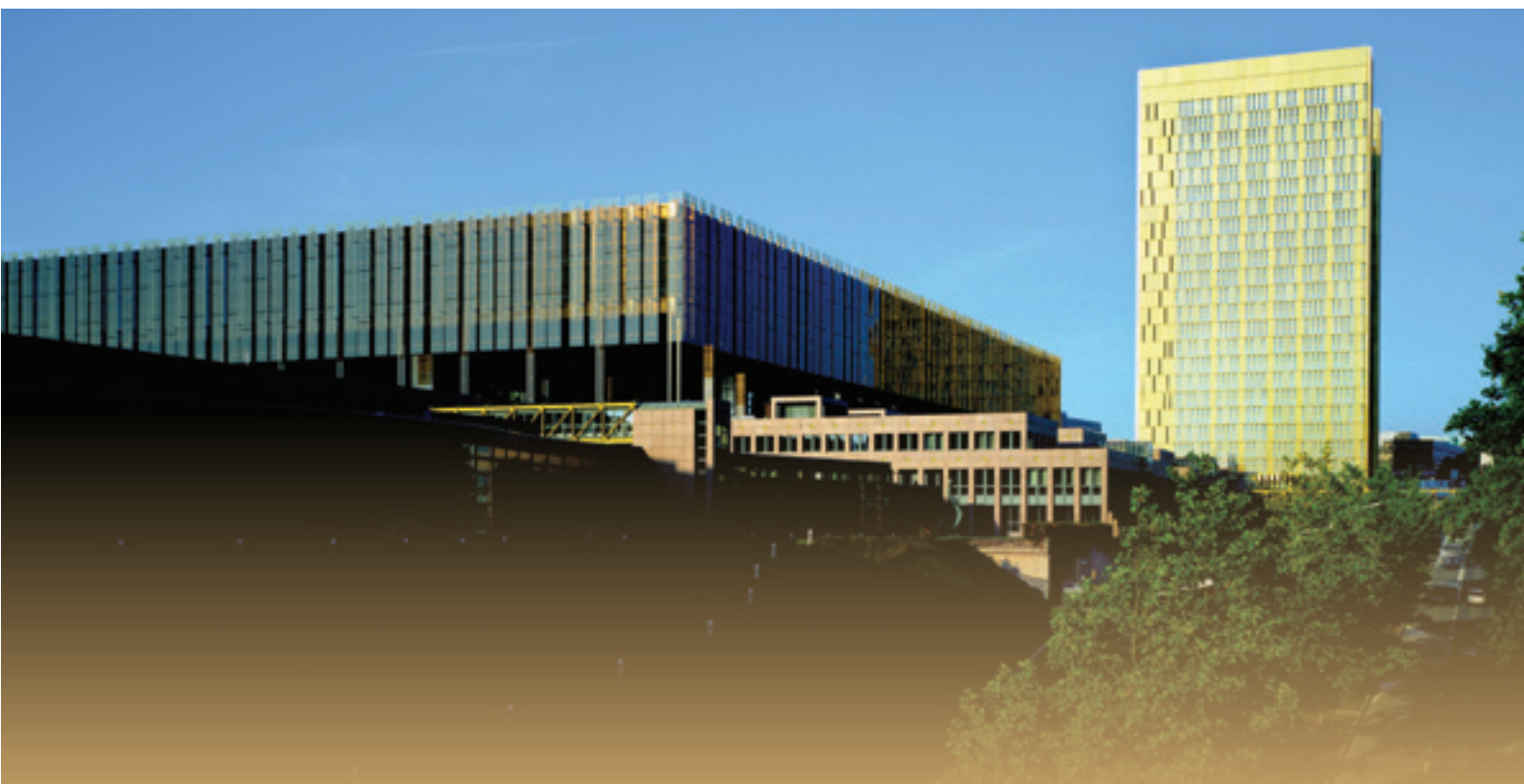
Koen Lenaerts
Euroopa Liidu
Kohtu president

1

PILGUHEIT
2015. AASTALE

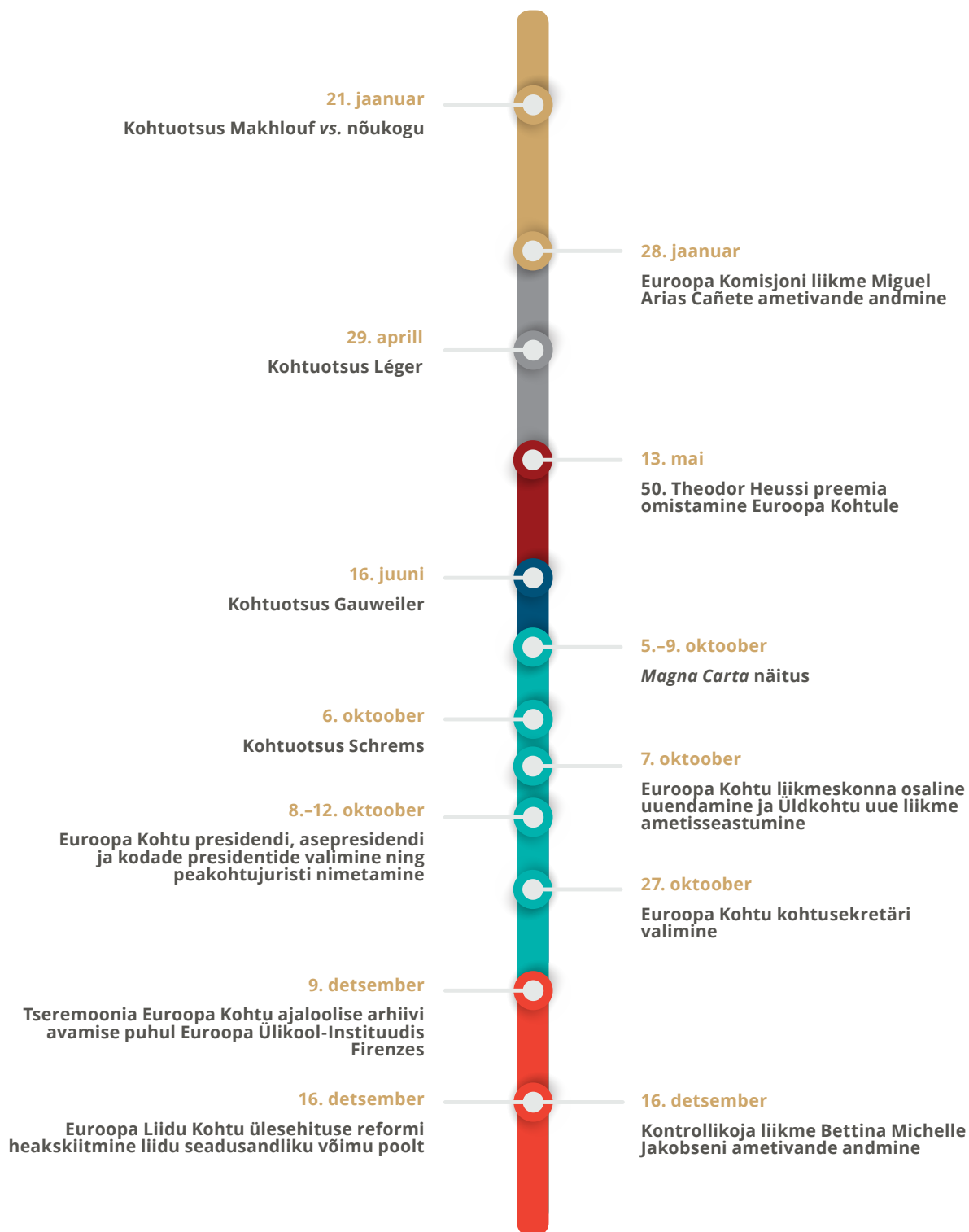
A. AASTA PILTIDES

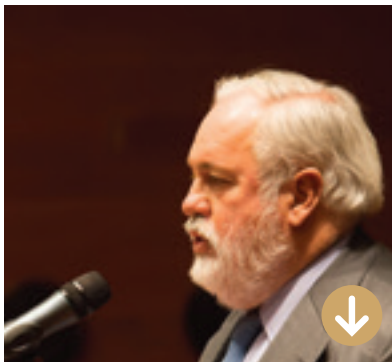

Euroopa Liidu Kohus on üks seitsmest liidu institutsioonist

Liidu kohtuvõimu kandjana on selle institutsiooni ülesanne tagada liidu õiguse järgimine, kindlustades aluslepingute ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise. Oma kohtupraktikaga aitab ta kaasa liidu väärtuste säilitamisele ja panustab Euroopa ülesehitusse.

Euroopa Liidu Kohus koosneb kolmest kohtust: Euroopa Kohus, Üldkohus ja Avaliku Teenistuse Kohus.

28. jaanuar

Arias Cañete ametivande andmine

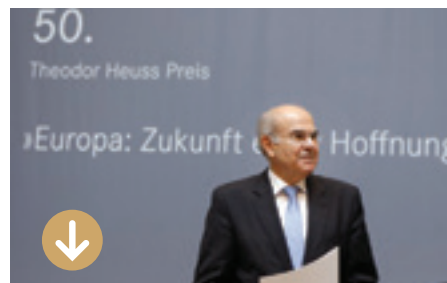
Euroopa kliimameetmete ja energiaküsimuste volinik Miguel Arias Cañete annab Euroopa Kohtus ametivande, mis on aluslepingutes ette nähtud enne Euroopa Komisjoni volinikuna ametisseastumist. Ametivanne, mille Jean-Claude Junckeri juhitava komisjoni ülejäänud volinikud andsid eelmisel kuul, tähendab, et volinikud kohustuvad austama aluslepinguid, põhiõiguste hartat ja kutse-eetikast tulenevaid kohustusi, mille järgimise Euroopa Liidu Kohus tagab.

21. jaanuar

Kohtuotsus Makhlouf vs. nõukogu

Üldkohus jätab jõusse piiravad meetmed, mis on võetud Bachar al Assadi lähedase liitlase ja onu M. Makhloufi suhtes.

(vt lk 23)

13. mai

50. Theodor Heussi preemia omistamine Euroopa Kohtule

Theodor Heussi fond Saksamaal, mis annab igal aastal välja preemia ühiskonda panustamise, kodanikujulguse ja demokraatia tugevdamisele suunatud tegevuse eest, omistab oma 50. preemia, mille teema on „Euroopa: lootuse tulevik“, Euroopa Liidu Kohtule. Selle preemiaga rõhutab fond olulist rolli, mida see institutsioon täidab, tugevdades kohtupraktika abil põhiõigusi digitaliseerimise ja üleilmastumise ajastul.

29. aprill

Kohtuotsus Léger

Vastuseks küsimusele, mille esitas Prantsuse kohus seoses ühe arsti keeldumisega lubada homoseksuaalsel doonoril verd anda, leiab Euroopa Kohus, et meestega seksuaalvahekorras olnud meeste alaline vereloomutuskeeld võib olla põhjendatud, tingimusel et nende isikute puhul esineb kõrgendatud oht nakatuda sellistesse tõsistesse nakkushaigustesse nagu HIV ja puuduvad tõhusad haiguste avastamise meetodid või muud vähem piiravad meetodid vereülekande saajate tervise kaitse tagamiseks.

16. juuni

Kohtuotsus Gauweiler

Vastuseks Saksamaa konstitutsioonikohtu esitatud küsimusele leiab Euroopa Kohus, et Euroopa Keskpanka (EKP) poolt 2012. aasta septembris teada antud OMT programm, mille kohaselt on Euroopa Keskpankade Süsteemil (EKPS) lubatud omandada järelturgudelt euroala liikmesriikide riigivõlakirju, on liidu õigusega kooskõlas.

(vt lk 24)

5.–9. oktoober

Magna Carta näitus Euroopa Kohtus

Magna Carta Libertatum'i (Suur Vabaduskiri) Inglismaa kuninga John Maata poolt allakirjutamise 800. aastapäeva tähistamise puhul on Euroopa Kohtus ühe nädala vältel välja pandud selle dokumendi üks originaaleksemplaridest. *Magna Carta Libertatum* on terves maailmas olnud inspiratsiooniallikas paljudele õigusaktidele, millesse on ankurdatud demokraatlikud väärtused, põhivabadused ja inimõigused.

6. oktoober

Kohtuotsus Schrems

Euroopa Kohus tunnistab kehtetuks Euroopa Komisjoni otsuse, mis lubab Facebookil edastada oma Euroopa kasutajate isikuandmeid Ameerika Ühendriikidesse.

(vt lk 17)

7. oktoober

Euroopa Kohtu liikmeskonna osaline uuendamine ja Üldkohtu uue liikme ametisseastumine

Euroopa Kohtu liikmeskonna iga kolme aasta tagant toimuva uuendamise käigus nimetatakse Küllike Jürimäe (Eesti), Rosario Silva de Lapuerta (Hispaania), Camelia Toader (Rumeenia), Juliane Kokott (Saksamaa), Eleanor Sharpston (Ühendkuningriik), Lars Bay Larsen (Taani), François Biltgen (Luksemburg), Marko Ilešič (Sloveenia), Endre Juhász (Ungari), Koen Lenaerts (Belgia), Siniša Rodin (Horvaatia), Allan Rosas (Soome), Marek Safjan (Poola) ja Daniel Šváby (Slovakkia) uueks ametiajaks kohtunikuks või kohtujuristiks.

Nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajad nimetavad ka kaks uut kohtunikku – Eugene Regan (Iirimaa) ja Michail Vilaras (Kreeka) – ning kolm uut kohtujuristi: Michal Bobek (Tšehhi Vabariik), Manuel Campos Sánchez-Bordona (Hispaania) ja Henrik Saugmandsgaard Øe (Taani). Nad annavad ametivande Euroopa Kohtu pidulikult istungil.

Pidulikult kohtuistungil annab ka Ian Stewart Forrester (Ühendkuningriik) ametivande enne Üldkohtu kohtunikuna ametisseastumist.

27. oktoober

Euroopa Kohtu kohtusekretäri valimine

Alfredo Calot Escobar (Hispaania) nimetatakse tagasi Euroopa Kohtu kohtusekretäriks ajavahemikuks 7. oktoobrist 2016 kuni 6. oktoobrini 2022. Kohtusekretäri, kes on ühtlasi institutsiooni peasekretär, valivad Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid kuueaastaseks ametiajaks.

8.–12. oktoober

Euroopa Kohtu presidendi, asepresidendi ja kodade presidentide valimine ning peakohtujuristi nimetamine

Euroopa Liidu Kohus valib Koen Lenaerts (Belgia) selle institutsiooni presidendiks kolmeaastaseks ametiajaks. Ta järgneb sellel ametikohal Vassilios Skouris (Kreeka), kes oli institutsiooni president 12 aastat.

Antonio Tizzano (Itaalia) valitakse asepresidendiks samuti kolmeaastaseks ametiajaks.

Rosario Silva de Lapuerta (Hispaania), Marko Ilešič (Sloveenia), Lars Bay Larsen (Taani), Thomas von Danwitz (Saksamaa) ja José Luís da Cruz Vilaça (Portugal) valitakse viiest kohtunikust koosnevate kodade presidentideks kolmeks aastaks.

Lõpuks nimetatakse Melchior Wathelet (Belgia) Euroopa Kohtu peakohtujuristiks.

9. detsember

Tseremoonia Euroopa Kohtu ajaloolise arhiivi avamise puhul Euroopa Ülikool-Instituudis Firenzes

(vt lk 34)

16. detsember

Kontrollikoja liikme ametivande andmine

Euroopa Kohtu ees annab ametivande Bettina Michelle Jakobsen (Taani), kes on äsja nimetatud Euroopa Kontrollikoja liikmeks tema eelkäija Henrik Otbo järeljäänud ametiajaks ehk kuni 28. veebruarini 2018. Samamoodi nagu Euroopa Komisjoni volinikud võtavad Euroopa Kontrollikoja liikmed Euroopa Kohtus toimuval pidulikul kohtuistungil kohustuse täita oma ametikohustusi.

16. detsember

Euroopa Liidu Kohtu ülesehituse reformi heakskiitmine liidu seadusandliku võimu poolt

(vt lk 48)

B. AASTA NUMBRITES

Euroopa Liidu Kohtu õigusemõistmise alase tegevuse tempo oli 2015. aastal eriti suur, kuna sellesse kuuluvate kohtute algatatud ja lõpetatud kohtuasjade arv oli suurem kui kunagi varem institutsiooni ajaloos. Töökoormuse kasv väljendus ka kohtuid igapäevaselt abistavate haldusteenistuste tegevuses.

Institutsioon 2015. aastal

2015. AASTA
EELARVE

357

MILJONIT EUROOT

63 | 11

KOHTUNIKKU KOHTUJURISTI

28 liikmesriigist

2122

ametnikku ja teenistujat

837
meest

1285
naist

Kohtu- tegevuse aasta

(kõik kohtud kokku)

1711

algatatud kohtuasja

1755

lahendatud kohtuasja

142 140

kohtukantseleide registrisse
kantud menetlusedokumenti

Keskmine
menetlusaeg:

16,1
kuud

Euroopa Kohus
Üldkohus
Avaliku Teenistuse
Kohus

15,6
20,6
12,1

2845

Euroopa Liidu Teatajas
avaldatud kohtuteadet

1 115 000

tõlgitud lehekülge

628

kohtuistungit ja koosolekut sünkroontõlkega

Institutsiooni tegevuse aasta

Ligikaudu

1900

liikmesriikide
kohtunikku,kes osalesid
Euroopa Kohtus
seminaridel või
koolitustel

16 377

külastajat:

- juristi
- ajakirjanikku
- õpilast
- kodanikku

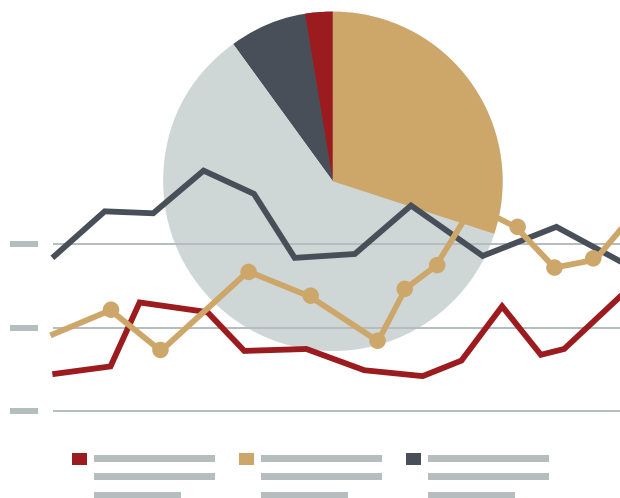

63

protokollilist
sündmust

2

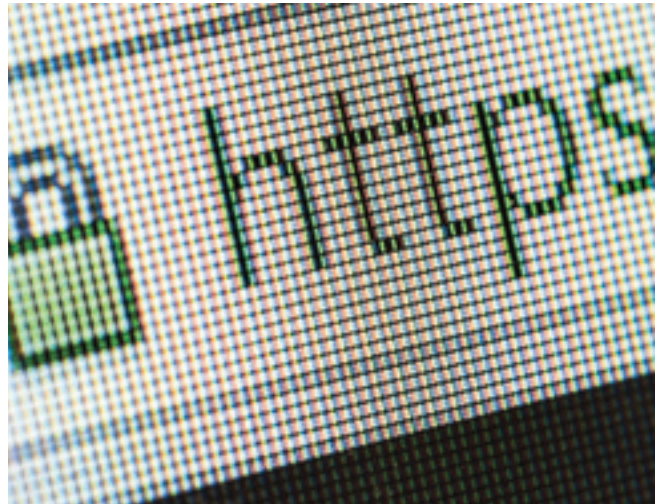
KOHTUTEGEVUS

A. TAGASIVAADE AASTA OLULISIMATELE KOHTUOTSUSTELE

ISIKUANDMETE KAITSE

Liidus on kodanikele tagatud nende isikuandmete kaitse. 2015. aasta oktoobris täpsustas Euroopa Kohus ulatust, mis on põhiõiguste harta ja direktiiviga 95/46 sellele kaitsele antud. Kas liidu kodanike isikuandmed on liidus ja väljaspool seda piisavalt kaitstud?

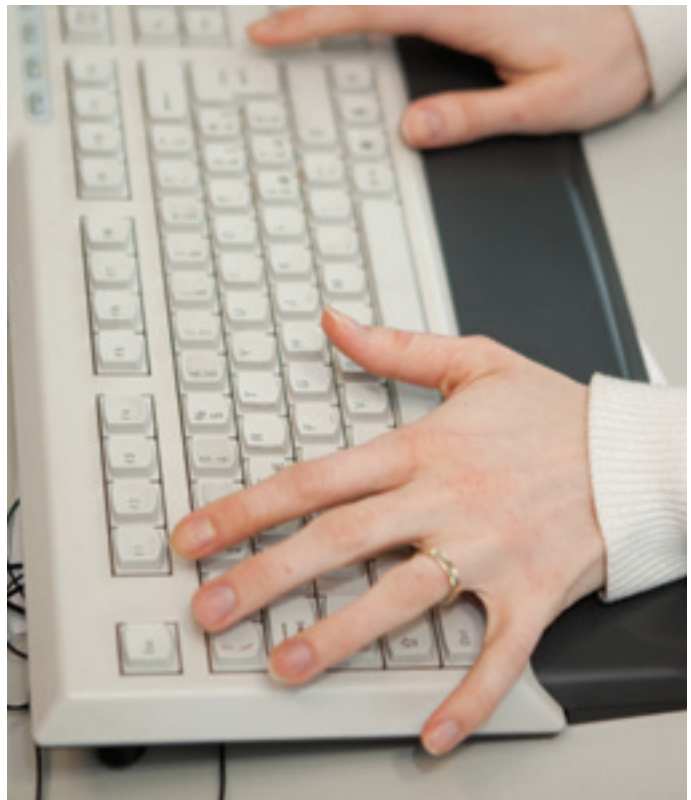

Austria kodanik **M. Schrems** ei soovinud enam, et tema Facebooki konto andmeid edastataks Ameerika Ühendriikidesse, kus tema hinnangul ei ole tagatud isikuandmete piisav kaitse luureteenistuste jälgimise eest. Komisjoni otsus takistas lirimaa (Facebooki asukoht Euroopas) järelevalveasutusel sellist kontrolli läbi viia, mistõttu pöördus M. Schrems High Court of Irelandi poole, kes omakorda esitas Euroopa Kohtule küsimuse Euroopa Komisjoni otsuse ulatuse ja kehtivuse kohta. Euroopa Kohus leidis, et komisjoni 2000. aasta otsus, mille kohaselt Ameerika Ühendriikide tagatava kaitse tase on piisav, et edastada liidust saadud isikuandmeid sellesse riiki, on kehtetu. Euroopa Kohus järeldas nimelt, et Ameerika Ühendriikide nn **Safe Harbouri** normid, millele komisjon tugines, on kohaldatavad ainult Ameerika Ühendriikide

ettevõtjatele ega taga seega kaitset selle eest, et Ameerika Ühendriikide ametiasutustel on võimalik tutvuda liidu liikmesriikidest edastatud andmetega. Kohus täpsustas lisaks, et sõltumata komisjoni otsuse olemasolust on siseriiklikud järelevalveasutused kohustatud kodaniku või ettevõtja taotluse alusel kontrollima, kas kolmas riik pakub kaitset piisaval tasemel. Seetõttu peab lirimaa järelevalveasutus kontrollima, kas Ameerika Ühendriigid pakuvad liidus tagatud kaitsega sisuliselt samaväärset kaitsetaset, nii et M. Schremsi poolt Facebookile selle kasutajana antud andmeid võib salvestada Ameerika Ühendriikides asuvatesse serveritesse. (Kohtuotsus Schrems, 6.10.2015, C-362/14)

Euroopa Kohus leidis ka, et liidu õigusega on vastuolus liikmesriigi kahe ametiasutuse vahel **isikuandmete edastamine** ja nende hilisem töötlemine, kui andmesubjekti ei ole eelnevalt teavitatud.

S. Bara ja teised Rumeenia kodanikud pöördusid Rumeenia kohtusse seetõttu, et maksuamet edastas andmed nende deklareeritud tulu kohta riiklikule sotsiaalkindlustuskassale, kes seejärel nõudis tasumata ravikindlustusmaksete tegemist. Vastuseks Rumeenia kohtu küsimusele leidis Euroopa Kohus, et isikuandmete töötlemise direktiivi kohaselt peab andmeid valdav asutus andmesubjekti teavitama nende kolmandale isikule edastamisest. Kuigi siseriiklikus seaduses võib olla ette nähtud niisugusest kohustusest vabastamine, peavad selles seaduses olema määratletud nii edastatavad andmed kui ka nende edastamise kord. Andmeid vastuvõttev ametiasutus peab omakorda teavitama andmesubjekti eelkõige andmete töötlemise eesmärgist ning isiku õigusest nendega tutvuda ja neid parandada. (Kohtuotsus Bara jt, 1.10.2015, C-201/14)

TARBIJAKAITSE

Millises ulatuses võivad toidukauba pakendil olevad pildid tarbijat eksitada? Puuviljatee pakendil oli kujutatud vaarikaid ja vanilliõisi. Tegelikult, kuigi pakendil esitatud koostisosade loetelu vastas tõele, ei sisaldanud tee looduslikke koostisosi. Euroopa Kohus märkis, et liidu õiguse kohaselt on nõutav, et tarbija saab **õiget, neutraalset ja objektiivset teavet**. Kui märgistus viitab sellise koostisosa esinemisele, mis tegelikult puudub, siis võidakse ostjat eksitada, isegi kui koostisosade loetelu ise vastab tõele. ([Kohtuotsus Teekanne, 4.6.2015, C-195/14](#))

Euroopa Kohus selgitas ka Euroopa tarbijate õigusi seoses **mine-raalvee märgistusega**. Kohus kinnitas, et pudelite pakendil märgitud naatriumisaldus peab kajastama naatriumi absoluutkogust selle mis tahes ühendi kujul (lauasool ja söögisooda). Nimelt võidakse tarbijat eksitada, kui vett esitletakse madala naatriumi- või soolasisaldusega veena, samas kui see sisaldab rohkelt naatriumbikarbonaati. ([Kohtuotsus Neptune Distribution, 17.12.2015, C-157/14](#))

Tarbijaid kaitstakse ka **tarbekaupade ostmise ja nendega seotud garantiide** valdkonnas. Üks hollandlane ostis automüüjalt kasutatud sõiduki, mis kolm kuud hiljem süttis sõidu ajal. Euroopa Kohus kinnitas, et siseriiklik kohus võib omal algatusel kohaldada vastavaid liidu õigusnorme, mis kergendavad tarbija tõendamiskoormist: puudused, mis tulevad ilmsiks kuue kuu jooksul alates kauba üleandmisest, loetakse üldjuhul esinenuks üleandmise hetkel. Tarbija peab tõendama, et puudus esineb, kuid ta ei ole kohustatud tõendama puuduse põhjust ega seda, et puuduse tekkimise eest vastutab müüja. ([Kohtuotsus Faber, 4.6.2015, C-497/13](#))

Õhutranspordi valdkonnas täpsustas Euroopa Kohus taas kord reisijate õiguste ulatust. Kui liidu lennujaamast välja mis tahes lennu jaoks pakub elektrooniline broneerimissüsteem mitut

lennumarsruuti, peab igal ajal olema ära näidatud lõplik hind, milles on eraldi märgitud iga marsruudis sisalduva lennuteenuse hind. Hind peab olema märgitud iga pakutava lennu kohta, mitte ainult reisija valitud lennu kohta. Tarbijal peab nimelt olema võimalik erinevate lennuteenuste hindu realselt võrrelda. ([Kohtuotsus Air Berlin, 15.1.2015, C-573/13](#))

Lisaks kinnitas Euroopa Kohus, et liidu määruse kohaselt peab lennuettevõtja maksma reisijatele nende lennu ärajäämise korral hüvitist (250–600 eurot). See kohustus kehtib ka lennuki ettenägematute tehniliste probleemide korral, kuna isegi sel juhul on lennuettevõtjad kohustatud reisijatele hüvitist maksma. Üksnes väga erandlikel juhtudel (lennuohutust mõjutav varjatud tootmisdefekt, sabotaaž või terrorism) võib lennuettevõtja olla oma kohustusest vabastatud. ([Kohtuotsus van der Lans, 17.9.2015, C-257/14](#))

Euroopa Kohus tegi ka otsuse selliste tarbijate kaitse kohta, kes sõlmisid eluaseme ostmiseks **hüpoteeklaenulepingu**. Kui leping sisaldab tingimust, milles on ette nähtud ebaseaduslik intressimäär, võib siseriiklik kohus kas intressimäära ümber arvutada või jätta selle lepingutingimuse kohaldamata, kui ta peab seda ebaõiglaseks. ([Kohtuotsus Unicaja Banco, 21.1.2015, liidetud kohtuasjad C-482/13 jt](#))

SISSERÄNDAJATE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

Liikmesriikidesse elama asunud kolmandate riikide kodanike lõimumist käsitlevate õigusnormide eesmärk on eelkõige edendada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust nendes riikides. Liidu õiguse kohaselt võivad liikmesriigid anda **pikaajalise elaniku** staatuse kolmandate riikide kodanikele, kes on enne oma taotluse esitamist viieaastase katkematu perioodi vältel elanud seaduslikult nende territooriumil.

Madalmaades on kolmandate riikide kodanikud kohustatud sooritama **integratsioonieksami**, et tõendada piisavat keeleoskust ja piisavaid teadmisi Madalmaade ühiskonnast, vastasel juhul võib neile määrata trahvi. Vastuseks Madalmaade kohtu küsimusele leidis Euroopa Kohus, et liikmesriigid võivad pikaajalistelt elanikelt nõuda sellise eksami sooritamist. Sellise kohustuse täitmise kord (näiteks registreerimistasu suurus) ei tohi siiski seada ohtu liidu õigusega taotletava sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärgi saavutamist. (Kohtuotsus P ja S, 4.6.2015, C-579/13)

Lisaks on ühes liidu direktiivis ette nähtud, et liikmesriigis seaduslikult elav kolmanda riigi kodanik võib teatud tingimustel kasutada õigust **perekonna taasühinemisele**. Tema pereliikmed, kes soovivad tema juurde kolida, võivad näiteks olla kohustatud sooritama integratsioonieksami. Vastuseks Madalmaade kohtu küsimusele, kas selline eksam on kooskõlas perekonna taasühinemise direktiiviga, kinnitas Euroopa Kohus taas, et liikmesriigid võivad nõuda, et kolmandate riikide kodanikud sooritaksid enne perekonna taasühinemist integratsioonieksami. Samas tuleb

siiski arvesse võtta isiku erilist olukorda, et ta kõnealusest kohustusest vabastada, kui ta ei ole võimeline eksamil osalema või seda edukalt sooritama (näiteks vanuse või tervisliku seisundi tõttu). (Kohtuotsus K ja A, 9.7.2015, C-153/14)

Liidu õiguses on ette nähtud ka kõigis liikmesriikides kohaldatavad õigusnormid, mis reguleerivad liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike kinnipidamist ja väljasaatmist.

Itaalia kriminaalkohus esitas Euroopa Kohtule küsimuse nn tagasisaatmisdirektiivi kohta. Euroopa Kohus leidis, et liikmesriik võib põhiõigusi järgides määrata **kriminaalkaristusi** (nagu ühekuni nelja-aastane vangistus Itaalias) kolmanda riigi kodanikule, kes pärast varasema tagasisaatmismenetluse tulemusel oma päritoluriiki tagasipöördumist siseneb sisenemiskeeldu rikkudes uuesti ebaseaduslikult riigi territooriumile. (Kohtuotsus Skerdjan Celaj, 1.10.2015, C-290/14)

TÖÖTAJATE ÕIGUSTE KAITSE

Liidu õiguse eesmärk on tagada töötajate töökohustuste ja eraelu vaheline tasakaal. Selleks on ette nähtud mitmesuguseid eeskirju, mis reguleerivad töölepingute täitmise korda, näiteks tööaja korraldust.

Töötasu alammäära kehtestamine ei kuulu üldjuhul liidu õiguse kohaldamisalasse, kuid selles õiguses võivad siiski olla ette nähtud teatud eeskirjad, mis lähtuvad sotsiaalsetest ja konkurentsiga seotud kaalutlustest.

Üldreeglina ei või tööaeg nädalas ületada 48 tundi ja igale töötajale peab olema tagatud minimaalne igapäevane ja iganädalane puhkeaeg. Lahendades Euroopa Komisjoni hagi, milles ta leidis, et Kreeka ja Iirimaa ei järginud neid eeskirju, tõdes Euroopa Kohus, et Kreeka tõepoolest rikkus liidu õigust, kuna arsti kutsealal töötamisele ei olnud kehtestatud maksimaalset **tööaega** 48 tundi **nädalas** ega **minimaalset** igapäevast ja iganädalast **puhkeaega**.

Seevastu ei õnnestunud komisjonil tõendada, et Iirimaa oli liikmesriigi kohustusi rikkunud seoses spetsialiseerumisel olevate haiglaarstide töötingimustega. (Kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, 9.7.2015, C-87/14, ja kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, 23.12.2015, C-180/14)

Vastuseks Hispaania kohtu küsimusele täpsustas Euroopa Kohus, et aeg, mille seadmete paigaldamise ja hooldamisega tegelevad tehnikud, kellel ei ole kindlat või tavapärast töökohta, kulutavad **liikumisele** oma elukoha ja päeva esimese või viimase kliendi asukoha vahel, on käsitatav tööajana. Teekonnale kuluvat aega, mille kõnealused tehnikud — kes mõnikord peavad minema oma elukohast enam kui 100 kilomeetri kaugusel asuvatesse kohtadesse — peavad veetma oma sõidukis, ei või nende tööandjad pidada puhkeajaks. (Kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, 10.9.2015, C-266/14)

Samuti leidis Euroopa Kohus ühes Saksa kohtuasjas, et hankelepingu sõlmimise eelduseks võib seada pakkuja kohustuse maksta teenuste osutamiseks tööle võetavatele isikutele **minimaalset töötasu**, mis kehtib hankelepingu sõlmimise liikmesriigis. (Kohtuotsus RegioPost, 17.11.2015, C-115/14)

VABA KONKURENTSI SÄILITAMINE

Liidu siseturu nõuetekohaseks toimimiseks on oluline vaba konkurentsi olemasolu. Euroopa Liidu Kohus kontrollib, et siseturul järgitakse eeskirju, mis on mõeldud ettevõtjatevahelise ausa konkurentsi ning tarbijatele soodsama hinna eest kõrgema kvaliteediga kaupade ja teenuste tagamiseks.

Igal aastal lahendavad Euroopa Kohus ja Üldkohus arvukaid kohtuasju, mis puudutavad siseturul konkurentsi takistavat, piiravat või kahjustavat tegevust, nagu:

- ◆ ettevõtjaid soodustav riigiabi;
- ◆ koondumised (äriühingute omandamine või ühendamine, mis muutub õigusvastaseks, kui selle tulemusel luuakse või tugevdatakse turgu valitsevat seisundit, mis võib kaasa tuua kuritarvitusi);
- ◆ keelatud kokkulepped (ettevõtjatevahelised kokkulepped, mis puudutavad eelkõige turu jagamist, tootmiskvootide kehtestamist või hindu).

2015. aastal jättis Üldkohus muutmata komisjoni otsuse, millega keelati kahe **finantsturgudel** tegutseva äriühingu, täpsemalt Deutsche Börse (Saksamaa börsi haldaja) ja NYSE Euronexti (New Yorgi, Pariisi, Amsterdami, Brüsseli ja Lissaboni börsi haldaja) koondumine. Kavandatud koondumine oleks võinud luua turgu valitseva seisundi või sisuliselt monopoolse olukorra, mis oleks kahjustanud teisi majandustegevuses osalejaid. ([Kohtuotsus Deutsche Börse vs. komisjon, 9.3.2015, T-175/12](#))

Lahendades apellatsioonkaebust, mis esitati aasta varem tehtud Üldkohtu otsuse peale, mis puudutas kartellikokkulepet **vedelkristallkuvarite** (LCD) turul, jättis Euroopa Kohus muutmata Taiwani äriühingule InnoLux määratud 288 miljoni euro suuruse hoiatava trahvi. Komisjon määratles nimelt õigesti turu, millel äriühing tegutses ja milleks oli LCD-sid sisaldavate valmistoodete (arvutid, televiisorid) turg, mitte ainult kuvarite turg. Sellest tulevalt jättis Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse ja seega ka komisjoni otsuse muutmata. ([Kohtuotsus InnoLux vs. komisjon, 9.7.2015, C-231/14 P](#))

Üldkohus tühistas komisjoni otsuse, millega määrati mitmele lennuettevõtjale trahv kogusummas ligikaudu 790 miljonit eurot osalemise eest kartellikokkuleppes **lennulastiturul**. Konkurentsi vastane tegevus seisnes „kütuse lisatasu“ ja „ohutuse lisatasu“ (mis viidi sisse pärast 11. septembril 2001 toimunud terrorirünnakuid rakendatud turvameetmete tõttu) kehtestamises. Üldkohus tühistas trahvid, kuna ta tuvastas, et komisjoni otsuses esinesid sisemised vastuolud, mis kahjustasid lennuettevõtjate kaitseõigusi. ([Kohtuotsused Air Canada jt vs. komisjon, 16.12.2015, T-9/11 jt](#))

VÄLISPOLIITIKA JA PIIRAVAD MEETMED

„Piiravad meetmed” on välispoliitika vahend, millega liit püüab panna kolmandat riiki oma poliitikat või teguviisi muutma. Piiravad meetmed võivad esineda relvaembargo, vara külmutamise, ELi territooriumile sisenemise ja selle läbimise keelu, impordi- ja ekspordikeelu või muul kujul. Meetmed võivad olla suunatud valitsuste, äriühingute, füüsiliste isikute või ka rühmituste või organisatsioonide vastu (näiteks terroristlikud rühmitused).

Euroopa Kohus ja Üldkohus on juba lahendanud palju kohtuasju, mis käsitlevad mitmesugustest riikidest, nagu Afganistanist, Valgevenest, Côte d'Ivoire'ilt, Egiptusest, Iraanist, Liibüast, Venemaalt, Süüriast, Tuneesiast, Ukrainast ja Zimbabwest pärit organisatsioonidele ja isikutele määratud sanktsioone.

Üldkohus otsustas, et nõukogu võib eeldada, et isik on teatud riigi juhtidega seotud ainuüksi seetõttu, et tal on nende juhtidega perekondlikud sidemed. Seetõttu tunnistas Üldkohus Süüria presidendi **Bachar Al Assadi** onu **Mohammad Makhloufi** suhtes võetud piiravad meetmed õiguspäraseks. (Kohtuotsus *Makhlouf vs. nõukogu*, 21.1.2015, T-509/11)

Seevastu leidis Üldkohus, et nõukogu ei või isiku rahalisi vahendeid külmutada, ilma et ta täpsustaks talle süüspandavaid tegusid ja tema vastutust. Nii ei võinud nõukogu pidada **Andriy Portnovi** (Ukraina endise presidendi Viktor Janukovõtši endine nõunik) vastutavaks Ukrainas rahaliste vahendite omanamise eest ainuüksi põhjusel, et tema suhtes toimus selles riigis esialgne uurimine. (Kohtuotsus *Portnov vs. nõukogu*, 26.10.2015, T-290/14)

Samamoodi tühistas Üldkohus enamiku aktidest, milles oli ette nähtud Valgevene jalgpalliklubi **Dynamo-Minsk** rahaliste vahendite külmutamine, kuna nõukogu ei tõendanud, et klubi omanikud toetavad Valgevene presidendi Lukašenka režiimi või saavad sellest kasu. (Kohtuotsused *FC Dynamo-Minsk vs. nõukogu*, 6.10.2015, T-275/12 ja T-276/12)

EUROALA JA KRIIS

Selleks et teha lõpp mitme liikmesriigi võlgadega spekulatsioonidele tulenevalt euroala kriisist, otsustas Euroopa Keskpank (EKP) kehtestada 2012. aastal uue finantsmehhanismi, lubades, et ta ostab piiramatult tagasi „riigivõlakirjad“, mille liikmesriik on välja andnud rahapoliitika erakorraliste häirete korral (**rahapoliitiliste otsetehingute** ehk OMT mehhanism). EKP soovis seeläbi takistada seda, et tõuseb intressimäär, mida turg küsib nende liikmesriikide võlgade rahastamisel, kes on oma majandusliku olukorra halvenemise tõttu nõrgenenud (nagu Kreeka, Hispaania ja Portugal). EKP sõnul piisas taotletud mõju saavutamiseks pelgalt selle programmi väljakuulutamisest (programmi ei rakendatud tegelikult kunagi).

Programmivastased üksikisikud pöördusid Saksamaa konstitutsioonikohtusse ja viimane küsis Euroopa Kohtult, kas EKP OMT-programm on liidu õigusega kooskõlas.

Euroopa Kohus leidis, et EKP-l on tõepoolest pädevus sellist programmi vastu võtta, kuna see kuulub ühtse rahapoliitika valdkonda, mille EKP peab tagama hindade stabiilsuse säilitamiseks. Lisaks ei rikkunud EKP riigivõla monetaarse rahastamise keeldu, mis on liidu õiguses ette nähtud. Nimelt, kuigi liidu õiguse kohaselt on keelatud igasugune EKP finantsabi andmine liikmesriigile, ei ole välistatud EKP õigus osta riigi võlausaldajatelt selle riigi väljaantud võlakirju. (Kohtuotsus Gauweiler jt, 16.6.2015, C-62/14)

B. KOHTUTEGEVUSE VÕTMENÄITAJAD

EUROOPA KOHUS

Euroopa Kohtule võib peamiselt esitada:

- ◆ **eelotsusetaotlusi**, kui liikmesriigi kohtul on kahtlusi liidu vastuvõetud õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes. Liikmesriigi kohus peatab selleks oma menetluse ja pöördub Euroopa Kohtu poole, kes teeb otsuse tõlgenduse kohta, mis tuleb kõnealustele sätetele anda, või nende kehtivuse kohta. Olles saanud Euroopa Kohtu otsuse, võib liikmesriigi kohus seejärel tema menetluses oleva vaidluse lahendada. Kohtuasjade jaoks, milles on vastus vaja anda väga lühikese aja jooksul (näiteks varjupaiga, piirikontrolli, lapseröövi vms valdkonnas), on ette nähtud eelotsuse kiirmenetlus;
- ◆ **apellatsioonkaebusi** Üldkohtu lahendite peale, mille Euroopa Kohus võib selle kaebemenetluse tulemusel tühistada;
- ◆ **hagisid**, milles palutakse peamiselt:
 - tühistada liidu õigusakt („tühistamishagi”) või
 - tuvastada, et liikmesriik on rikkunud liidu õigust („**liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi**”). Kui liikmesriik ei täida rikkumise tuvastanud kohtuotsust, võib Euroopa Kohus teise hagi alusel, mida nimetatakse „**teistkordse kohustuste rikkumise**” hagiks, mõista rahalise karistuse;
- ◆ **arvamuse** taotlusi küsimuses, kas leping, mille liit kavatseb kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida, on aluslepingutega kooskõlas. Sellise taotluse võib esitada liikmesriik või liidu institutsioon (parlament, nõukogu või komisjon).

713

saabunud kohtuasja

436

(sh 4 eel-
otsuse kiir-
menetlust)

eelotsusemenetlust

Enim eelotsusetaotlusi esitanud liikmesriigid:

Saksamaa:	79
Itaalia:	47
Madalmaad:	40
Hispaania:	36
Belgia:	32

48

hagi,

neist

34 liikmesriigi kohustuste
rikkumise hagi ja

3 „teistkordse kohustuste
rikkumise“ hagi

215

apellatsioonkaebust Üldkohtu
lahendite peale

3

arvamust

 616 lahendatud kohtuasja	404 eelotsusemenetlust	
	70 hagi,	neist 26 juhul tuvastati liikmesriigi kohustuste rikkumine 13 liikmesriigi puhul
		neist 3 „teistkordse kohustuste rikkumise“ hagi
	Apellatsioonkaebused Üldkohtu lahendite peale: 134, neist 25 alusel Üldkohtu lahend tühistati	1 arvamus Keskmine menetlusaeg 15,6 kuud Eelotsuse kiirmenetlused: 1,9 kuud

Peamised käsitletud valdkonnad:

Intellektuaal- ja tööstusomand		51
Keskkond		27
Konkurents ja riigiabi		49
Liikumis- ja asutamisvabadus ning siseturg		74
Maksustamine		55
Põllumajandus		20
Sotsiaalõigus		44
Tarbijakaitse		29
Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala		49

ÜLDKOHUS

Üldkohus lahendab üksikisikute ja äriühingute esitatud hageid liidu õigusaktide peale, mille adressaadid nad on või mis puudutavad neid otseselt ja isiklikult, ning samuti liikmesriikide esitatud hageid. Enamik Üldkohtu lahendatavatest vaidlustest on majanduslikku laadi: konkurents ja riigiabi, kaubanduse kaitsemeetmed, Euroopa Liidu kaubamärgid. Üldkohtu otsuste peale võib Euroopa Kohtule esitada apellatsioonkaebuse, mis piirdub õigusküsimustega.

831

saabunud
kohtuasja

382

hagi

Eristamine hagejate liigi põhjal:

- 342** kohtuasja, mis on algatatud isikute esitatud hagi alusel
- 39** kohtuasja, mis on algatatud liikmesriikide esitatud hagi alusel
- 1** kohtuasi, mis on algatatud institutsioonide esitatud hagi alusel

302

intellektuaal- ja
tööstusomandit
käsitlevat hagi

36

apellatsioonkaebust
Avaliku Teenistuse
Kohtu lahendite
peale

Tasuta õigusabi
taotlusi:

67

Kohtuasja pool, kes ei suuda kohtukulusid tasuda,
võib taotleda tasuta õigusabi.

851 hagi

987

lahendatud
kohtuasja

37

apellatsioonkaebust
Avaliku Teenistuse
Kohtu lahendite peale,

neist

14 alusel Avaliku Teenistuse
Kohtu lahend tühistati

Keskmine menetlusaeg

20,6
kuud

Lahendeid, mille peale
esitati apellatsioonkaebus
Euroopa Kohtule:

27%

Peamised käsitletud valdkonnad:

Intellektuaal- ja tööstusomand	388
Keskkond	18
Konkurents ja riigiabi	153
Piiravad meetmed	60
Põllumajandus	32
Riigihanked	22
Õigus tutvuda dokumentidega	21

AVALIKU TEENISTUSE KOHUS

Avaliku Teenistuse Kohtu ülesanne on lahendada liidu institutsioonide ja nende teenistujate (kõikide liidu institutsioonide ja agentuuride kohta kokku ligikaudu 40 000 isikut) vahelisi vaidlusi. Need vaidlused puudutavad peamiselt konkreetset töösuhteid ning sotsiaalkindlustussüsteemi.

167

saabunud kohtuasja

152

lahendatud kohtuasja,

neist

14

kohtuasja lahendatud kompromissiga

ehk enam kui

9%

12,1

kuud

oli keskmine menetlusaeg

Lahendeid, mille peale esitati apellatsioonkaebus Üldkohtule:

28%

3

AVATUSE JA MÖTTEVAHETUSTE AASTA

A. OLULISED SÜNDMUSED

Dialoog, mida Euroopa Liidu Kohus peab liikmesriikide kohtute ja liidu kodanikega, ei piirdu kohtumenetlustega, vaid igal aastal toimub palju muidki mõttevahetusi.

Sellega seoses toimus 2015. aastal rohkelt kohtumisi ja arutelusid, mis aitavad kaasa liidu õiguse ja kohtupraktika tutvustamisele ning nendest arusaamisele.

17. aprill

„European Law Moot Court Competitioni” finaali

European Law Moot Court Competition, mida European Law Moot Court Society on korraldanud ligi 30 aastat, on kohtukõnede võistlus, mille eesmärk on edendada teadmisi liidu õigusest õigusteaduse üliõpilaste seas. Seda peetakse **ühiks kõige prestiižsemaks võistluseks maailmas** ning selle finaali toimub igal aastal Euroopa Kohtus, kus kõikidest liidu liikmesriikidest ning Ameerika Ühendriikidest pärit üliõpilastest koosnevad võistkonnad võistlevad omavahel kohtuistungitel, mis toimuvad Euroopa Kohtu, Üldkohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu liikmetest moodustatud hindamiskomisjonide ees.

9. mai

Institutsiooni lahtiste uste päev

Euroopa päeva puhul, mida tähistatakse 9. mail kõikides liikmesriikides mälestamiseks Prantsuse ministri Robert Schumani 9. mail 1950 peetud kõnet, korraldab Euroopa Liidu Kohus lahtiste uste päeva. Selle raames võimaldatakse kodanikel tutvuda institutsiooni, selle ülesannete ja toimimisega, aga ka hoonete arhitektuuri ja kunstiteostega, mille liikmesriigid on kohtule laenanud ning mis väljendavad Euroopa kunstilisi ja kultuurilisi traditsioone. Euroopa Kohtus käis **3791 külastajat**, mis on rekordiline arv.

8. juuni

V. Skourisele *liber amicorum*’i üleandmise puhul korraldatud kollokvium

12 aastat institutsiooni juhtinud V. Skourisele *liber amicorum*’i üleandmise puhul korraldatakse kollokvium „Euroopa Liidu Kohus Vassilios Skourise juhtimise all”. Sel puhul võtavad paljud liikmesriikide kõrgeimate kohtute esimehed ja endised esimehed ning liidu institutsioonide kõrgeid esindajad Prantsuse kõrgeima halduskohtu asepresidendi J.-M. Sauvé juhatusel sõna Euroopa Kohtu praktika tähtsuse kohta **õigusriigi ja liidu õiguse ühtsuse** säilitamisel.

28.–30. juuni

Kohtunike foorum

159 kohtunikku erinevatest liikmesriikide kohtutest osalevad foorumil, kus liidu ja liikmesriikide kohtunikud vahetavad mõtteid mitmesugustel huvitavatel liidu õiguse teemadel. Selle iga-aastase ürituse eesmärk on tugevdada õiguslikku dialoogi Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahel eelkõige seoses eelotsusetaotlustega, aga ka soodustada liidu õiguse tundmist ja ühetaolist kohaldamist, kuna liikmesriikide kohtud on esimesed, kes kohaldavad neid sätteid kohtu vaidlustes, mis neil tuleb lahendada.

9. detsember

Euroopa Kohtu ajaloolise arhiivi avamise tseremoonia

Euroopa Kohtu ajaloolise arhiivi Firenze Euroopa Ülikool-Instituuti viimise puhul toimub ametlik tseremoonia. Arhiiv, mis sisaldab institutsiooni enam kui 30 aastat vanu kohtu- ja haldusdokumente, nagu kohtu esimese presidendi esimene kõne või esimese menetluskokkuvõtte registreerimine, jutustab institutsiooni arengu loo. Tseremoonia toimumise ajaks oli Firenzesse saadetud juba **3539 toimikut** ehk 112 jooksvat meetrit, mis esitlevad Euroopa ülesehitamise ajalugu selle õigusemõistmise aspektist.

Ametlikud külastused Euroopa Kohtusse

Euroopa Kohtul oli au võtta 2015. aastal vastu erinevaid tähtsaid isikuid liikmesriikidest. Nii külastas oktoobris seoses *Magna Carta* näitusega Euroopa Kohut **Luksemburgi suurhertsog**. Sloveenia peaminister Miro Cerar, Taani justiitsminister Martin Lidegaard, Portugali välisminister Rui Chancerelle de Machete ja Itaalia esindajate koja esinaine Laura Boldrini kohtusid samuti institutsiooni liikmetega erinevate Luksemburgis toimunud ametlike külastuste käigus, avardades seega kaugemale Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahel institutsioonilise suhtlemise raames toimuvat õiguslikku dialoogi.

B. VÕTMENÄITAJAD

Pidev dialoog juristidega

- Kohtualase dialoogi pidamine liikmesriikide kohtunikega

1627
kohtunikku osalesid
Euroopa Kohtus korraldatud
seminaridel

- liikmesriikide kohtunike vastuvõtmine iga-aastase kohtunike foorumi raames või mõne liikme kabinetis toimuva 6- või 10-kuulise praktika raames
- Euroopa Kohtus korraldatud seminarid
- Euroopa assotsiatsioonide või kohtute võrgustike raames toimunud sõnavõttud, mis on suunatud liikmesriikide kohtunikele
- osalemine liikmesriikide kõrgeimate ja kõrgemate siseriiklike kohtute istungiteperioodi pidulikul avamisel ja kohtumised Euroopa kõrgeimate kohtute esimeeste või aseesimeestega

- Liidu õiguse kohaldamise ja mõistmise soodustamine juristide seas

597
külastajate gruppi

- advokaatidele või liikmesriikide valitsuste esindajatele suunatud sõnavõttud
- akadeemikutele suunatud sõnavõttud

neist

216

juristide gruppi

252
jurist-praktikanti,
kes läbivad oma õppeprogrammi
kuuluvat praktika

1583
välist kasutajat:
üliõpilast, teadlast, professorit, kes on
kasutanud institutsiooni raamatukogu
uurimistöö tegemiseks

Tõhus dialoog liidu kodanikega

 16 377 külastajat, neist 3791 lahtiste uste päeval	 155 pressiteadet (kokku 1869 keeleversiooni)	 280 säutsu Euroopa Kohtu Twitteri kontolt, millel on 24 000 jälgijat	 92 taotlust tutvuda haldusdokumentidega ja institutsiooni ajaloolise arhiiviga
--	--	---	---

Ligikaudu

20 000 teabenõuet kuus

Regulaarne ametlik ja institutsiooniline dialoog

 23 ametlikku külastust	 11 viisakusvisiiti liikmesriikide või rahvusvaheliste organisatsioonide ametiisikute poolt	 3 pidulikku kohtuistungit
---	---	--

4

ÕIGUSEMÕISTMISE HUVE **TEENIV HALDUS**

A. TÕHUS, MODERNNE JA MITMEKEELNE HALDUS

Euroopa Kohtu kohtusekretär, kes on ühtlasi institutsiooni peasekretär, juhib presidendi alluvuses haldusüksusi. Pärast eriti teguderohket aastat kirjeldab ta osakondade pühendumust kohtutegevuse toetamisel.

Euroopa Kohtu õigusemõistmise alase tegevuse erakordne tempo 2015. aastal kajastus ka osakondade tootlikkuse suures kasvus. Selliste tulemuste saavutamiseks otsib institutsioon jätkuvalt vahendeid, mis võimaldaksid tal kõige paremini saavutada peamisi eesmärke, milleks on kohtuasjade kvaliteetne ja kiire menetlemine.

Kontekstis, kus kohtutegevuse maht kasvab ja liidu iga institutsioon on kohustatud aastatel 2013–2017 vähendama oma teenistujate arvu 5% võrra, nagu liidu eelarveasutused on ette näinud, otsustas Euroopa Kohus kaitsta oma põhitegevust kohtuid tugevdades. Sellist arengut on põhjust rõhutada ajal, kui osakonnad peavad toime tulema väljakutsetega, mille põhjustab muu hulgas Üldkohtu kohtunike arvu suurenemine, mille on seadusandliku võimu mõlemad harud (Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu) heaks kiitnud.

Nagu käesolevas ülevaates on korduvalt kirjeldatud, osalevad institutsiooni osakonnad seega täielikult töömeetodite kaasajastamises, mis toob kasu eelkõige kohtuasjade pooltele, kes saavad kasutada võimalusi, mida pakub uus menetluskirjelduste elektrooniline edastussüsteem (e-Curia). Niisugune kaasajastamine toimub ka soolist võrdsust soodustavate juhtimismeetodite rakendamise ja kõikide teenistujate keskkonnakaitsele pühendumise näol. Lõpetuseks võimaldab mitmekeelsuse kaalutletud juhtimine Euroopa Kohtul menetleda kohtuasja olenemata sellest, millises liidu ametlikus keeles see on kohtusse saanud, ning seejärel tagada oma kohtupraktika teatavakstegemine kõikides ametlikes keeltes.

Institutsiooni iga-aastases finants- ja haldusaruandes, mis on koostatud vastavalt liidu institutsioonide suhtes kohaldatava finantsmääruse sätetele ja avaldatud Euroopa Kohtu veebisaidil, on esitatud palju muid näiteid teenistujate ja osakondade kaasatusest institutsioonile aluslepingute alusel antud ülesannete tõhusasse ja dünaamilisse täitmisesse.

Alfredo Calot Escobar
Kohtusekretär

Mitmekeelsuse kaalutletud juhtimine võimaldab Euroopa Kohtul menetleda kohtuasja olenemata sellest, millises liidu ametlikus keeles see on kohtusse saabunud, ning seejärel tagada oma kohtupraktika teatavakstegemine kõikides ametlikes keeltes.

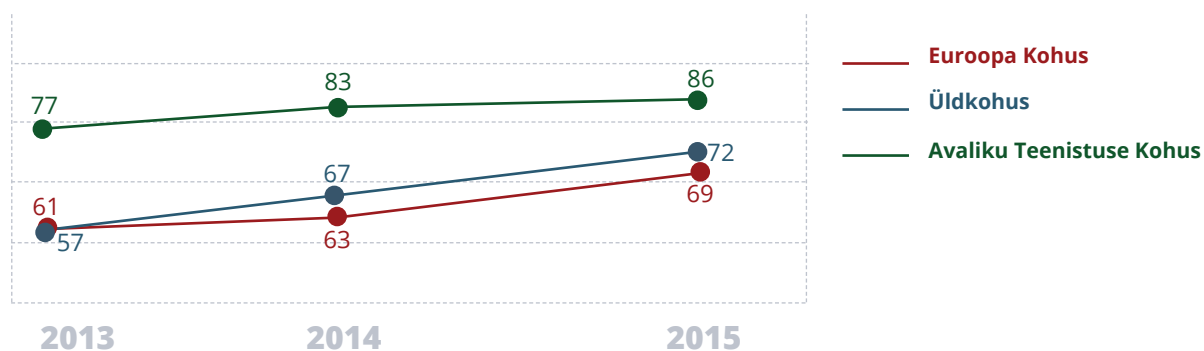

B. ARVUD JA PROJEKTID

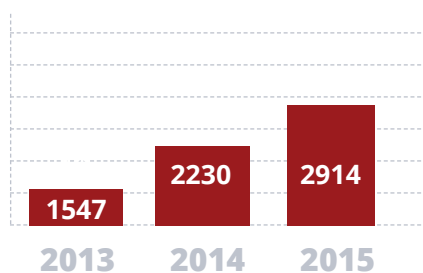
Paberivaba haldus kohtutegevuse huvides

Alates 2011. aastast toimub suhtlemine kohtukantseleide ja menetlusosaliste vahel tarkvararakenduse „e-Curia” kaudu, mille institutsiooni osakonnad arendasid spetsiaalselt välja selleks, et võimaldada menetlusedokumente turvaliselt elektroonilisel teel esitada ja edastada. Rakendus on poolte ja liikmesriikide esindajate hulgas aina populaarsem ning arendamisel on e-Curia uus versioon, et tagada asjaosalistele ja liidu kohtutele üha tõhusamat ja tulemuslikumat teenust.

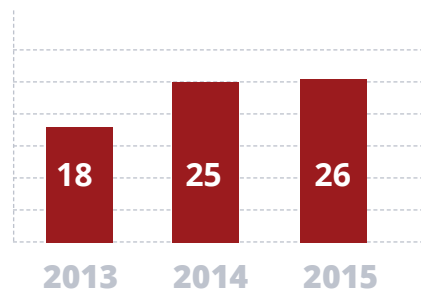
e-Curia kaudu esitatud menetlusedokumentide osakaal

e-Curia rakenduse kasutajakontode arv

e-Curia rakendust kasutavate liikmesriikide arv

Institutsioon, kes teeb pingutusi meeste ja naiste võrdsuse saavutamiseks

2122

ametnikku ja teenistujat
31. detsembri 2015. aasta seisuga

Naiste esindatus

53%

haldusametikohal

1287
61%

835
39%

Naiste esindatus asutuse vastutusrikkamatel ametikohtadel on Euroopa Liidu Kohtus võrreldes teiste liidu institutsioonidega keskmisest veidi kõrgem. Sellegipoolest asuti 2015. aastal koos kõikide juhtival ametikohtadel töötavate naistega mõtisklema selle üle, millised meetmed võiksid naisi julgustada kandideerima juhtivatele ametikohtadele ja kestvalt suurendada nende esindatust hierarhia kõikidel tasemetel.

35%

(keskastme ja kõrgema astme)
juhtival ametikohal

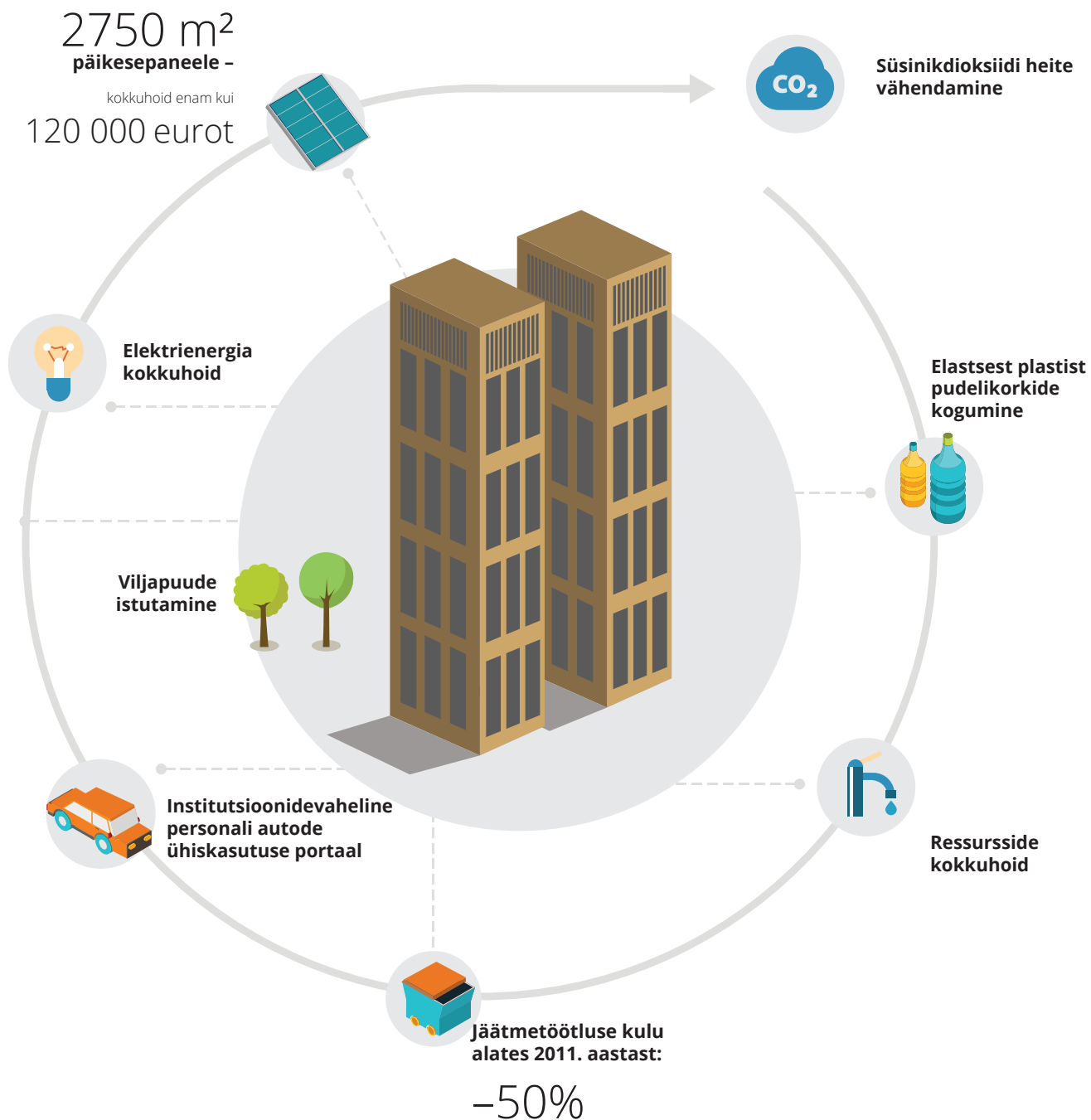

Tugev pühendumus keskkonnale

Euroopa Liidu Kohus järgib juba aastaid ambitsioonikat keskkonnapoliitikat, mille eesmärk on täita säästva arengu ja keskkonnakaitse valdkonna kõige rangemad normid.

Samuti osaleb institutsioon menetluses, mis võimaldab tal saada EMAS-tõendi (Eco-Management and Audit Scheme).

Selline keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteem loodi 1993. aastal Euroopa määrusega, millega anti ranged tingimused täitvatele organisatsioonidele õigus saada tõend, mis annab tunnistust nende keskkonnategevuse tulemuslikkusest. Selleks töötas Euroopa Kohus välja spetsiaalse keskkonnapoliitika, mis võimaldab tal juba mõõta oma keskkonnavalase pühendumuse tagajärgi.

Mitmekeelsuse kaalutletud juhtimine

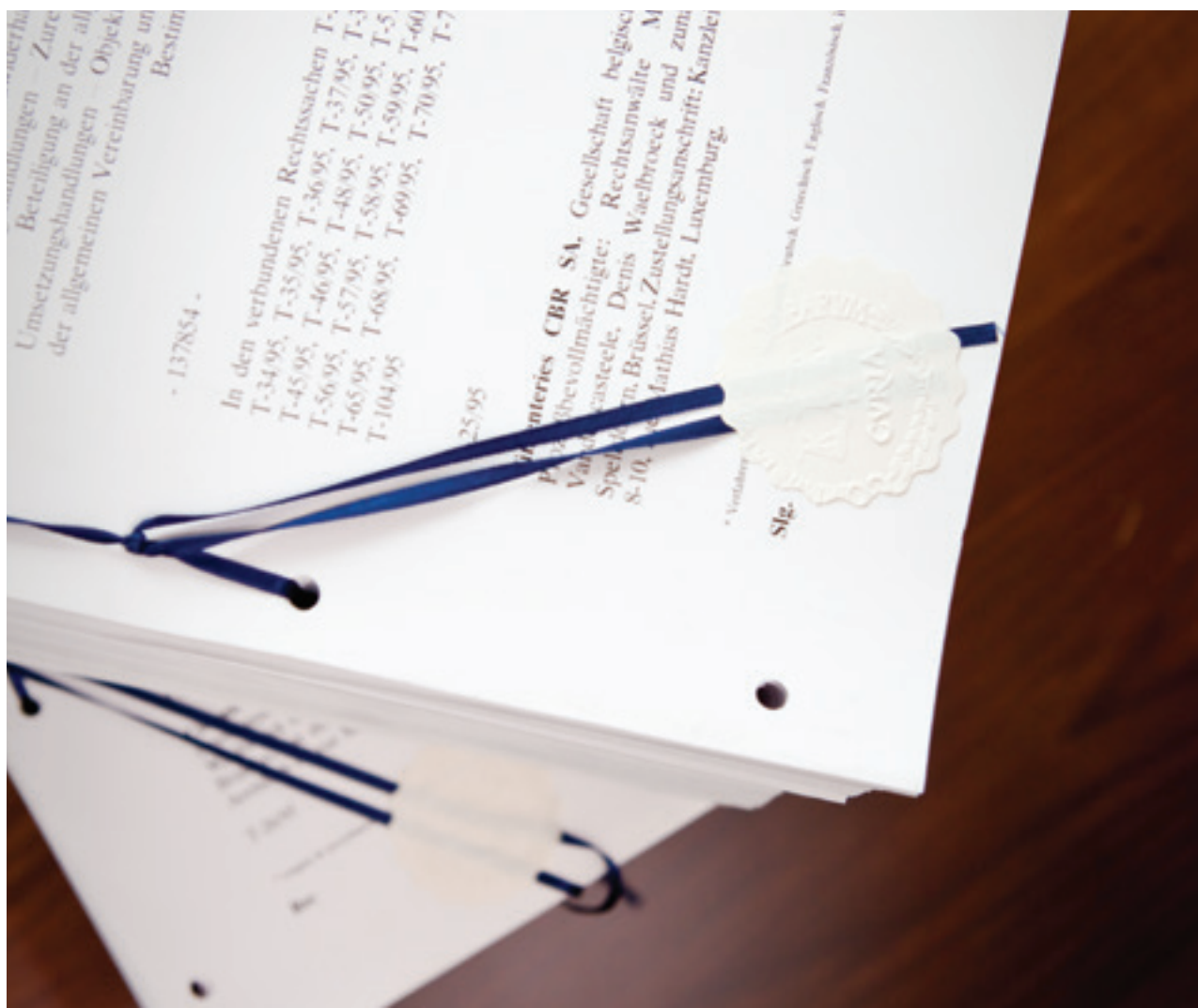
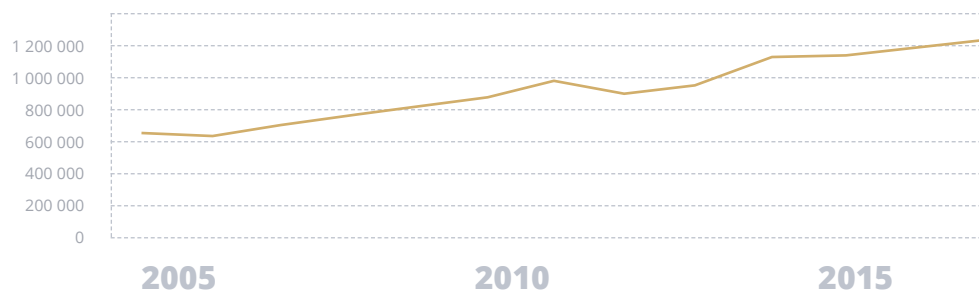
Mitmekeelse kohtuasutusena peab Euroopa Kohus olema võimeline kohtuasja menetlema olenemata sellest, millises liidu ametlikus keeles see on kohtusse saabunud, ning seejärel tagama oma kohtupraktika teatavastegemise kõikides ametlikes keeltes.

Arvestades ametlike keelte arvu suurenemist (10 aastaga 11-lt 24-ni), ranget järelevalvet institutsioonile eraldatud eelarvevahendite üle ja Euroopa Kohtu kohtutesse saabuvate kohtuasjade arvu pidevat kasvu, nõuab mitmekeelsuse säilitamine kaalutletud ja pragmaatilist juhtimist. Euroopa Kohus on keeleosakondade töökoormuse piiramiseks võtnud mitmesuguseid sisemisi säästumeetmeid, kuid kohus kasutab tõhususe ja kiiruse suurendamiseks ka uusi tehnoloogiaid.

Keeleosakonnad väljendatuna arvudes

	75 suulist tõlki kohtuistungite ja koosolekute jaoks	625 jurist-lingvisti kirjalike dokumentide tõlkimiseks
24 võimalikku menetluskeelt	 23 keeleosakonda	
552 võimalikku keelekombinatsiooni	 1 115 000 2015. aastal tõlgitud lehekülge iga keeleosakonna kohta Tõlkevajaduse vähendamine 2015. aastal (sisemised säästumeetmed): 482 000 lehekülge	

Tölgitavate lehekülgede arvu muutumine

5

PILK TULEVIKKU: **KOHTUSÜSTEEMI REFORM**

Liidu seadusandja võttis 16. detsembril 2015 vastu määruse, millega reformitakse Euroopa Liidu Kohtu ülesehitust. Reformi eesmärk on rahuldada Üldkohtu – kuhu 2015. aastal kuulus 28 kohtunikku – kohesed vajadused ja püsivalt suurendada Euroopa kohtusüsteemi kui terviku tõhusust.

56

kohtunikku Üldkohtus

2 kohtunikku liikmesriigi kohta

Reform peab toimuma kolmes etapis:

- ◆ esmalt Üldkohtu kohtunike arvu suurendamine 12 võrra, mis viidi osaliselt ellu 2016. aasta aprillis;
- ◆ 2016. aasta septembris ehk Üldkohtu liikmeskonna järgmise osalise uuendamise käigus suurendatakse kohtunike arvu 7 võrra, ühendades Avaliku Teenistuse Kohtu Üldkohtuga. Euroopa Liidu Kohus koosneb edaspidi ainult 2 kohtust (Euroopa Kohus ja Üldkohus);
- ◆ 2019. aasta sügisel Üldkohtu liikmeskonna järgmise osalise uuendamise käigus suurendatakse kohtunike arvu lõpuks 9 võrra, viies kohtunike koguarvu 56-ni; Üldkohtus on siis 2 kohtunikku liikmesriigi kohta. Liikmesriikide valitsustel palutakse kohtunike nimetamisel silmas pidada meeste ja naiste vahelise võrdsuse olulisust.

Tänu Üldkohtu kohtunike arvu kahekordistamisele kuni 2019. aastani läbi viidava kolmeetapilise protsessi tulemusel on kohus võimeline toime tulema kohtuvaidluste arvu kasvuga ja täitma oma ülesandeid Euroopa õigussubjektide huvides, järgides samas õigusemõistmise kvaliteedi, tõhususe ja kiiruse eesmärki.

Seoses reformiga töötati Üldkohtu jaoks välja uus kodukord, mis jõustus 1. juulil 2015 ning mis suurendab tema võimet menetleda kohtuasju mõistliku aja jooksul ja õiglase kohtumenetluse nõudeid järgides.

6

INSTITUTSIOONI **TEGEVUSE JÄLGIMINE**

Külastage Euroopa Kohtu, Üldkohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu praktika otsinguportaali Curia veebisaidil:

curia.europa.eu

Jälgige kohtupraktikat ja institutsiooni puudutavaid uudiseid:

- tutvudes **pressiteadetega** aadressil: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- tellides Euroopa Kohtu **RSS-uudisvoo**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- jälgides institutsiooni **Twitteri kontot**: [@CourUEpresse](https://twitter.com/CourUEpresse) või [@EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)
- laadides alla nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks mõeldud **CVRIA rakenduse**

Lisateave institutsiooni tegevuse kohta:

- tutvuge **2015. aasta aastaaruannet** käsitleva veebilehega: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
- laadige alla **kohtutegevuse** aruanne: curia.europa.eu/jcms/judicialactivityet
- laadige alla **finants- ja haldusaruanne**: curia.europa.eu/jcms/managementreporten

Tutvuge institutsiooni dokumentidega:

- **ajalooline arhiiv**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **haldusdokumendid**: curia.europa.eu/jcms/documents

Külastage Euroopa Liidu Kohut:

institutsioon pakub asjast huvitatutele külastusprogramme, mis on välja töötatud konkreetselt iga grupi huve arvestades (kohtuistungil osalemine, hoonete või kunstiteostega tutvumine giidi saatel, õppekülastus):

curia.europa.eu/jcms/visits

Mis tahes teabe saamiseks institutsiooni kohta:

- kirjutage meile **kontaktivormi** kaudu: curia.europa.eu/jcms/contact

KUST SAAB ELi VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid:
EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/europedirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjalt ELis helistades tasuta) (*).

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

EUROOPA LIIDU KOHUS

PRESSIDIREKTORAAT
VÄLJAANNE JA ELEKTROONILISE
MEEDIA OSAKOND
JUUNI 2016

Väljaannete talitus

QD-AQ-16-001-ET-N

ISBN 978-92-829-2088-6
ISSN 2467-1533
doi:10.2862/514482